Eduskunnan maa- ja metsätalousvaliokunta
mmv@eduskunta.fi

E 3/2025 vp Valtioneuvoston selvitys: Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus tiettyjen Venäjän federaatiosta ja Valko-Venäjän tasavallasta peräisin olevien tai niistä suoraan tai välillisesti vietyjen tavaroiden tuontiin sovellettavien tullien muuttamisesta

Eduskunnan maa- ja metsätalousvaliokunta on pyytänyt kirjallista lausuntoa liittyen valtioneuvoston selvitykseen koskien Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta tiettyjen Venäjän federaatiosta ja Valko-Venäjän tasavallasta peräisin olevien tai niistä suoraan tai välillisesti vietyjen tavaroiden tuontiin sovellettavien tullien muuttamisesta. Kilpailu- ja kuluttajavirastoa on pyydetty käsittelemään erityisesti Euroopan komission asetusehdotuksen mahdollisia kilpailuvaikutuksia Suomen lannoitemarkkinoilla. Kilpailu- ja kuluttajavirasto (KKV) kiittää mahdollisuudesta lausua asiaan.

Kilpailu- ja kuluttajavirasto ei seuraa järjestelmällisesti kilpailutilannetta Suomen lannoitemarkkinoilla. Virasto on kuitenkin vuonna 2023 tarkastellut lannoitemarkkinoiden toimintaa ja Venäjän hyökkäyssodan välillisesti aiheuttamaa poikkeuksellista hintojennousua markkinoilla. Aiheesta on julkaistu blogikirjoitus KKV:n verkkosivuilla[1].

Yleisesti voidaan todeta, että lannoitteiden hinnat nousivat voimakkaasti vuosina 2021 ja 2022 kohonneiden raaka-ainekustannusten ja lannoitteiden Venäjän-tuonnin romahtamisen vuoksi. Lannoitteiden merkittävä raaka-aine on ammoniakki, jota valmistetaan maakaasusta. Vuoden 2022 kaasun hintakriisi vaikutti siten merkittävästi lannoitehintojen nousuun.

Suomen lannoitemarkkinat ovat olleet hyvin keskittyneet. Suurin osa Suomessa myydyistä lannoitteista on Yaran valmistamia[2]. Ennen Venäjän hyökkäyssotaa kilpailupainetta Suomen lannoitemarkkinoilla loi venäläisen tuontilannoitteen myynti. Sodan myötä lannoitetuonti Venäjältä kuitenkin romahti, millä saattoi olla vaikutusta markkinahintoihin.

Tullin ulkomaankauppatilastojen mukaan lannoitteiden tuontia Venäjältä saatiin kuitenkin korvattua nopeasti tuonnilla muista maista. Keväästä 2022 lähtien lannoitteiden tuonti Venäjältä on ollut hyvin vähäistä ja lannoitetuonti muista maista on käytännössä korvannut venäläisen tuontilannoitteen (tuonnin arvoon perustuen).

Tuonti Venäjältä ja Valko-Venäjältä on nykyisellään niin vähäistä, että se tuskin aiheuttaa merkittävää kilpailupainetta Suomen lannoitemarkkinoilla.

[1] Lannoitteiden hintakriisi vaatii tarkastelemaan koko markkinoiden toimintaa
https://www.kkv.fi/blogit/kkv-blogi/lannoitteiden-hintakriisi-vaatii-tarkastelemaan-koko-markkinoiden-toimintaa/
[2] Ks. esim. KKV:n tiedote "KKV päätti Yaran menettelyä koskevan selvityksen"
https://www.kkv.fi/ajankohtaista/tiedotteet/kkv-paatti-yaran-menettelya-koskevan-selvityksen/

Tästä syystä esitetyn tullien muutoksen markkinavaikutukset jäisivät todennäköisesti hyvin pieniksi.

Elisa Luukkonen
Ekonomisti

Kilpailu- ja kuluttajavirasto

Postiosoite PL 5, 00531 Helsinki • **Puhelin** 029 505 3000 (pvm/mpm)
Y-tunnus 2502067-3 • **Sähköposti** kirjaamo@kkv.fi • **kkv.fi**